

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPI LAP.

Szerkesztőség:

Petőfi-utca 1. szám II. emelet

Bérmentéslen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el. Keseríteteket vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Petőfi-utca 1. sz. (Ungerleider Albert könyvnyomdájában.)

Hirdetéseket díjazás szerint.

Egyes szám 5 kr., ünnep-és vasárnap utáni szám 3 kr.

Megjelen hétfőn és ünnepnap után is.

Előfizetési árak:

Helyben házhoz hordva.

Egy évre 12 ft, Fél évre 6 ft, Negyed évre 3 ft, Egy hónapra 1 ft.

Vidékre postán küldve:

Egy évre 14 ft — kr., Fél évre 7 ft — kr., Negyed évre 3 ft 50 kr., Egy hónapra 1 ft 20 kr.

Hirdetéseket helyben fizetendők. Százalékot nem adunk.

Arad szeptember 16.

Zágrábban szombaton a hírhedt... Pecsnyák Ferencz szerkesztőt, ki különben nyomdai munkás, elfogott...

E kitűnő minőségű horvát pimaszság mellett az ünnepek fel... A francia sajtó jóakarata magatartását tanusít Strossmayerrel szemben.

Tiszta Kálmán kormányelnök, szombati este 7 órakor... Tíz óráig tartó kihallgatásán fogadtatt, déli 12 órakor ismét visszakereszt Budapestre.

Lelkiismeretem tiszta.

— Történelmi reminisztráció. — Nem első hazánk történetében a belovári egy a király politikai céljával ellenkező főpappal haragját éreztette...

Körülbelül 100 évvel ezelőtt történt, 1786-ban, hogy br. Andrássy Károly rosnói püspök a házassági patena elleni opanziókat annyira vitte, hogy a diáconi opanziót megtagadta, a császár világos, ismételt parancsa daczára.

II. József nem volt az a fejedelem, aki nyílt ellenszégülést elűrt volna bárkitől; de bizonyára legkevésbé püspöktől. Hatalmában állott büntetni és tanácsosai a jövődelmek lefoglalását, sőt még a püspöki széktől való eltávolítást is javasolták.

Egy protestáns el akar venni egy vele 3 és 4 toku rokonságban álló katolikát a rosnói diocesisban. A rosnói püspök dispenszálhat, van teljhatalma hozzá, de nem teszi tehát arra skarja őket bírn, mondjauak le egymásról, mert az egy

rész katolikus és így erre nézve fenforog hat a hitétől való eltérítés, mihez ily módon ő, a püspök is hozzájárulna. Mint mondja, égfelér emeli szemét és az örökévalóságot és az utolsó ítéletet szemléli.

Ebből be lehet látni e lelki pástor hamis fel fogását és nyakasságát. A jóvedelmek lefogalása és más ily büntetés nem használna semmit, mert ő, ostobasága és macakosága által az eget véli magának megnyithatni.

A püspök meghajlott — még a pápai nunciusz is rábeszélte az engedésre. Nagy bíróságot kellett csak fizetni (500 arany), mit a császár parancsára, a várakozó mátkapár kapott, a hűsége és állhatatossága jutalmául.

Ezerfélé alakban, mindig örökké azonos marad az állam és egyház közötti viszony alapja. Száz év előtt a felekezeti, most a nemzeti kérdésekben daczol főpap uralkodója ellen és elég oltalmat vél találni lelkiismeretében.

— Történelmi reminisztráció. — Az új miniszter. E cím alatt írva, a „Pesti Hírlap” tudni véli az új kultusz-miniszter kilitét és írja róla a következőket, a mint már szokta:

Tiszta, mint biztos forrásból halljuk, ma (szombaton) volt Gödöllőn a király elé terjeszté az új miniszter kinevezése iránti javaslatot. Most már tudjuk a személyét. Csákly Albin gróf székesi főispán az új kultusz-miniszter.

1841-ben született, tehát még fiatal ember, a ki még Berzeviczyt is tudhatja. Alakjára, arczára nézve hasonlít is Berzeviczyhoz, véko-yr, szikár, magas, délcegr, ruganyos férfi, hatulról plansz fiatal ember.

Vajjon betölti-e Trefort helyét — ez a nagy kérdés; Treforté, a ki adása maradt a primásnak is egy felelettel. Annyi bizonyos, hogy azok között, a kiket a közvélemény jelöltetett a miniszteri székre, Csákly Albit gróf a legismeretlenebb.

Először udvari hivatalt visel, (gondolom főpóhárnok mester), tehát grata perszóna az udvarnál. Másodsor gróf, tehát jól fogadják a kaszinóban.

Harmadsor Csákly. tehát jól fogadják a Házban, a melynek egy másik Csákly az aelnöke.

Negyedszer a pápai szent-Gergely-rend nagy keresztése. Ez jól fog esni a papoknak.

De a közönség is meg lehet vele elégedve, mert a szovvedelyes magyar o-sító. S ez a födolgat a magyar közoktatás-ügynél.

Különben Csáklyt sztkább politikai körökben régóta emlegetik, mint okos embert mint kitűnő főispánt.

Sőt az is kitűnő főispán, aki nem is osibukozik otthon, hanem ide jár tarrokozni a klubba, barátokzik a hatalmasokkal az otthoni zugolódónak ordokát, csimokét járat itt ki. Nem lévén soha a megyéjében, soha se csinálhat semmi rosszat.

Nagy barátja a munkának és nagy áll- lensege a protekcionának; nem kell hát at- lólni félni (ami minden megyei portentum kinevezésénél nagyon megdondolando) hogy ő is ide hozza aprónként maga után egész Szepesvármegyét, mint ahogy ide került Sáros vármegyé.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

ha Ausztria-Magyarország háboruja rá nézve szerencsétlenül útna ki, mi történik akkor? Hát megtegyük sietno a német szövetség. De minő aron tizené meg ezt a segítséget?

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

lozvári egyetemi ifjuságot, a jogakadémiaikat, az összes aradi hatóságokat, hivatalokat, egyleteket. Az ünnepi szonoklatot az emlékkönel Pr e i g l Istvan dr. fogja tartani.

— Doda Traján sajtóperében ma délelőtt lesz a tárgyalás az aradi esküszék előtt. A tárgyalás irant — a mi igen természetes — rendkívül nagy érdeklődés mutatkozik.

— Tanitók nagy-gyűlése. Az „Aradvideki Tanító-egylet” ma hétfőn és holnap kedden tartja nagygyűlést Aradon, a városháza disztermében. Ma fog megtartani a tanitói ünnepélyt, melynek díszelnökül az egyet V a r j a s s y Arpád kitanfelügyelőt kérte fel.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési feltételei. Helyben házhoz hordva: Egy évre 12 — kr., Fél évre 6 — „, Negyed évre 3 — „, Egy hónapra 1 — „.

Vidékre szétküldve: Egy évre 14 ft — kr., Fél évre 7 — „, Negyed évre 3 ft 50 — „, Egy hónapra 1 ft 20 — „.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

Külföld.

Ausztria-Magyarországnak a béke-ligában való állásáról cikkeztek legújabbán a „Szent-Petersburgszki Vjeedomoszti”, irván a következőket:

A béke-liga három tagja között megosztatták a szerepek. A főrendezőrl, Bismarck hercegről, nem is szólvá, itteak a két alárendeltét emeljük ki.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

— „A Kőnyvíz” kedden és szombaton délután 3—4 és pénteken délelőtt 11—12 óra közt hasznáható.

HIREK.

Arad és vidéke. — Október 6. A tizenhárom vértanú kivégzésének 39-ik évfordulójának mékenti megünneplést tárgyában szépen látogatott értekezletet tartott tegnap délután 3 órakor a városháza kis termében Arad város ifjusága. Az értekezletet Barabás Béla dr. megnyitván, bejelentette, hogy az aradi honvédegylet az ünnepele rendezésére képtelen lévén, ez kizárólag az ifjuság kötelessége. Indítványára elhatározott, hogy az ünnepeles mise ezelebrálására János y Demjén dr. minorita rendfőnököt felkéri.

G l i c k Dező nő késmunkáért, 22 é r a y O d ó n közoktatási tárgyakért és K a t ó József művészeti taffokért.

A román színházalaptársaság Lugoson f. szeptember hó 28-án tartja közgyűlést. A rendező bizottság a napokban tartott értekezletén az az alkalommal rendezendő ünnepségek programját a következők állapították meg: Szept. 28-án a rendezőség fogadja a vendégeket a vasutnál és elszállásolja. Ugyanaz nap este gyülekezés a „Concordia” vendéglő helyiségeiben és ismerkedési estély. — Szept. 29-én reggel fél 9 órakor istentisztelet tartatik a helybéli gör. kath. és gör. kel. templomban. 10 órakor gyülekezés a megyeház nagy termében, honnan három tagú küldöttség menesszetis az elnök meghívására, ki megjelenvén a közölt tárgysorozattal tartatik meg az első napi közgyűlést. Este hangversennyel egybekötött színelőadás lesz, mely alkalmával énekel a lugosi román ének és dal-együttes férfiak. B a l a z s a Zsófia uró és N e d e l k o Teodora kir.-szony zongorán játszanak egy áriát 4 kézzel, melyet M a j o r Szidi k. a. szavalata követ. Majd F l o r o s c u Dóme és F l o r o s c u Zsófia kísássonnyal kettős énekel mulattatja a közönséget, mit B é s s a n Cornélia kísássonnyal ismert kített zongora játéka vált fel. A hangversenyt a lugosi román dal- és zene-együttes gyeksara zárja be. A „Tigrul bengalic” vagy moderati Ohello egy folvónásos vígjátékban J a n c u l e s c u Kornélia és C o s g a r i a Emilia kísássonnyal és T u c u l i a Agoston és T h o m i e i u Virgil urak szerepelnek. Az est követő „Cincielinel” Alexandri V. egy folvónásos népszimulvert J a p o n e s c u Kornélia, C o s g a r i a Emilia és N e d e l k o Teodora kísássonnyal és F l o r o s c u Dóme és T u c u l i a Agoston urak adják elő. Az előadást közzavaóra követi. — Szept. 30-án fölytatatik a közgyűlés a már közölt tárgysorozattal reggel 10 órakor, melyet banquette követ. Délután 4 órakor a földmívó dalárdák énekvessénye tartatik díjazással összejövete, melyen a babai, bélinói, budinczi, rom-bogssni, n-kostói, garoadia, gruini, herendjei, itári, pestyói, rakittai, szatuki, szilyashelyi, szilhai és susanovecki földmívó dalgyletek vesznek részt. A díjak követezők: 1. ezüst serleg, 2. karmestori pálcza. 3. hangadó a lugosiak által fölytatva. 4. Mihályi Viktor pispók. 5. B é s s a n Mihály. 6. B r e d i e a n u Cornélián díja. A versenyt a karánsebesi román dalárda nyitja meg s a lugosi román dal- és zene-együttes férfiak zárja be. 7. tagból álló jury bírálta dönti el a verseny eredményét, mely ítéletét kihirdetvén a díjak nyomban kiosztanak. Azon egyletek, melyek díjakban nem részesülnek, eülsmerék ökmánnyal fognak kitüntetni. Este 9 órakor táncmulatság rekeszti az ünnepséget.

— Színészeti Makón. Szabadhegyi színtársulata szombatn este kezdte meg előadási sorát Makón C s i k y „Jó Fülöp”-jével. — Békésmezői közgyűlést szept. 24-én a követező napján fogja megtartani. — Birtokváltozások. Varga Miklósné szül. Lui Katalin eladja az aradvárosi 1382. számú tjkben A+1 alatt bejegyzett, Sarkud külvaros, Aranykút-utcai 18. számú ház és telkét Satoján Györgynek 2500 frt vételárért. — Pásztly Kálmánné szül. Kremmer Julia ajándék ezimén átadja az aradvárosi — számú tjkben A+1 alatt bejegyzett, Sarkud külvaros határ-utca 20. sz. ház és telkét — férje' Pásztly Kálmánnak. — Pakurár Mitru eladja az aradvárosi 2192. számú tjkben A+1 alatt bejegyzett Gáj külvaros, temető-utcai ház és telkétől egy 1589 □ önyi tres telekrészt, Panajot Nikolae és neje születtét Viad Flóránnak 245 frt vételárért. Rosenblith Samu és neje szül. Schinek Franciska eladja az aradvárosi 1084. számú tjkben A+5 alatt bejegyzett belvaros, hajó-utcai 4. számú ház és telkét, Oberkert Kosztán

2700 frt vételárért. — Nyiga Fronka eladja az aradvárosi 1910. számú tjkben A+1 alatt bejegyzett Pernyáa külvaros, György-utcai 92. számú ház és telkét Nyiga férj. Habik Annának 150 forint vételárért. — Pap József, Baranyai Julia férj. Czikora Ferencz né Kukukska Pál és ugys mint törv kiskorú nővére Kukukska Kataina gyámja eladják az aradvárosi 2537. sz. tjkben A+1 alatt bejegyzett, Pernyáa külvaros, vágőhid-utcai 21. számú ház és telkét. — Marinka György és neje szül. Opirian Floarenak 200 frt vételárért. — Begdon Sándor eladja az aradvárosi 5856. számú tjkben A+2 alatt bejegyzett belvaros Atilla-téri 3. sz. ház és telket Jakabfy Annának 10,000 frt vételárért. — Kriszán Tománé szül. Dsila Marjutca eladja az aradvárosi 1955. számú tjkben A+1 alatt bejegyzett, Pernyáa külvaros, Mihály-ut, ocai 87-ik számú ház és telekől 56 illető fele részét Kriszán Anna férj. Mácsán Szayunónak 150 frt vételárért. — Radován Antoliev, Joriciu Mártha, Radován Mártha férj. Makuca és Badovan Mita eladják az aradvárosi 1559. számú tjkben A+5 alatt bejegyzett 1 hold 580 □ önyi rétjüket Szoreczháza dülöben Dobró Mitrának 200 forint vételárért.

— A szabadkai negyedmiliós lópas. A csendőrség által letartoztatott lópas betörök ügyében föltűnést keltő intézkedést tett az igazságügyminiszter. A szabadkai G e i g e r-féle negyedmiliós betörök elkövetésével gyanúsított letartoztatottak kellett volna bíraskodnia. A csendőrség azonban a szabadkai törvényszék mellőztése s a szegedi törvényszék delegálását kért. Ezt az igazságügyminiszter egy sürgönyével, a mely ma reggel érkezett Szegedre, el is rendelte.

NAGYVILÁG.

— Apróságok Pattinól. Majdnem minden évben felmerül az európai sajtóban az a hír, hogy Patti Adél teljesen visszavonul a színpadtól és a nyilvánoségtől. Eddigéig azonban még mindig megőzötték ezt a hírt, melynek keletkezése egyébránt nem is oly meglepő, ha tekintetbe vesszük a művésznő korát és milliót, melyek mindegyike jöget adnak már neki a visszavonulásra. De épen ezek a milliók azok, a melyek Pattiút nem hagyják pihenni. Aránylag nagyon könnyen szerzi az óriási vagyonát az a kínos, a mi egy-egy uja alkalmával a zseibe vándorol, teljesen érthetővé teszi azt a szivósságot, a melyről Patti asszony a színpadhoz ragaszkodik. Patti legutóbbi tournéját Liiszabonban és Madridban kezdte meg. A „C o n g o” nevű gőzös március 9-én, pénteken indult el Liiszabonból, mely alkalomból „caupa babonából” nem állhatta meg, hogy már ottüörtökön hajóra ne szálljon. A Gongor 100 első osztályú utas volt. Az utazási költségek, melyeket az impresszióiók fedeztek 13,000 frankra rügtek. Patti, férje Nikolin, unokahúgja Patti Carlina, Spolding, házának egy barátja Sopio karmester, Morini titkár és Grau impresszarió kísérték. A művésznő szerződésében a követező feltételek voltak kikötve: minden estéért 25,000 frankot kap, és ha a bevétel az 50,000 frankot meghaladja, ezenkívül még 40 százalékot. Buenos-Ayresben a Politeani-aszínház igazgatója a város leggazdagabb polgárai és számos hírlapíró élén fogadta a művésznőt, a ki az argentinai köztársaság elnökének kocsiján vonult be a fogadóba. Első debutja április 3-án a „Szevillai borbély”-ban volt. Az előadást Juarez Celman elnök is megnézte, a ki a színházat 200,000 frank szubvenzióval támogatja. A Politeana-aszínház egy volt ezirkuz. melybe 4000 ember fér be. A helysárok követezők voltak: Zenekari ülés 125 frank, páholy 625 frank, támlásszék 25 és 35 frank. A bevételek es-

táinként átlag 87,000 frankra rügtek. De ennél jóval nagyobb is lehetett volna, ha a színház tulajdonosa, egy részvénytársaság, ne foglalt volna le minden estére 100 támlásszéket és 40 páholyt a maga számára. Csak ezeknek a helyeknek az ára 23 előadás alatt 1,950,000 frankot tett volna ki, melyből Pattinak 420,000 frank jutott volna. Az estélyek alkalmával a színház mindig zsulfolva volt. Az az adoma, melyet Pattiól beszedének, hogy tudnillik Craig-y-Nosból utána ment néhány rabló Buenos-Ayresben, nem egészen hiteles. — Az tény, hogy Patti Buenos-Ayresben két levelet kapott: az egyiket egy teugeresztől, a ki valami ellene tervezett merényletől értesítette és 500 frankért késznek nyilatkozott a részletek elárulására is; a másikat meg egy ismeretlenlöt, a ki szolgáltatást akart állani hozzá. Mindakét embert elfogták, és a rendőrség, mely időközben csakugyan nyomára jött valami merénylötnek, azóta folyton őriztette a művésznő lakását. A montevideói színház, hova Patti ezután ment, valamivel kisebb volt a buenosayresinél, a menüjeiben csak 2500 ember fért bele s így az átlagos bevétel is csak 60,000 frank volt. Tajes, az uruguayi köztársaság énéke 95,000 frank szubvenziót adott a színháznak. Patti nyolcozzer énékel és énékeivel mindenkit elragadott. A művésznőnek Pio Janeiroban is fel kellett volna lépnie, de a sárgaláz pusztításai miatt Ciacchi társasága vonakodott öt követni. A művésznő azonban maga elment és egyszer fel is lépett. Az amerikaiak rokonszenve főnyas ajándékokban nyilvánult, melyekkel a művésznőt elhalmozták. A művésznő bevételei itt is egészen rendkívüliek voltak. Lincolnban 80 000, Madridban 70,000, Buenos-Ayresben 657,352, Montevideóban 213,795 s így összesen 1,020,147 frankot vitt be.

— Rövid hírek. B o u l a n g e r, egy belga lap szerint, a belgiami Houfflitzben időz s onnan gyakori kirándulásokat tesz a környékre. — A m s t e r d a m-ból írják, hogy a hollandi királyi állapotok aggasztó ugyan, de közvetlen veszély nem fenyeget. — P a s t e u r új üzlete, melyet a veszetség elleni beoltás özójaira emeltek, ez év végén nyitlik meg, korházi termékkel a állatok számára való helyiségekvel. — L i m i d o olasz közegében a villám becsapott egy épülő hába s hat kömvest agyonüjtött. — V á r n á b a n új orosz-bolgár áfsaire támadt: az orosz konzulság kavazza megkéselt két bolgar altiztet s e miatt elfogták. — A z a g o l k o r m á n y adatokat kapott, melyek szerint az afganisztáni lázadást Oroszország szítja; a lázadó Iszak khán dolga különben egyre rosszabbul áll, az emir csapatai bevették Kamard-Kinssam erődöt s elfogták Iszak khán ifjút is. — A „N e p a l” gőzös hajótörést szenvedett a kínai tengeren, mi a kapitányra oly hatással volt, hogy szélhűdéstől ér, holtan rogyott össze.

Színház.

— Az aradi színházról. M o s o n y i igazgató, igyekszik a téli idényt minél jobb tagokkal biztosítani. Dacára annak, hogy tarulata teljes, mégis újolag szerződöttet B e r a Paula tehetséges és szép alakú drámai sznézőt és C s i k y László elismert tehetségű házzs-zremest. E két tag — hallomás szerint — csak díszere fog válni az entablmenek.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

— Az „Oroszág-Világ” 98. száma igen érdekes tartalommal jelent meg. A közlemények sorából kiemeljük: B e n e d e k Elek „Utazásaim” cz. cizkiúának folytatását. I l l y é s Bálint „Egy szenvedő nőhoz” cz. költeményét, F a n g h n é

G y u j t ó f z a b e l l e elbeszélése „A szőlői lányok”. B á r a s o n y István novellája „Egyedül”. „A zöldben” M o z g o t ó l o l, „Tuz és víz”, tárca a Duna-ünnepélyről P r i z m á stól. „Két tündér”, költemény P a j o r Istvántól, „Egy reneget magyar költő” (helyreigazítás) L a u k a Guezstávtól, heti tárca A b e l i u o t ó l s a változatosan szerkesztett rovatok. — A képek közül figyelemre méltók: S c h a c h i n g e r nagyzebásu festménye „Jelenet egy berni patricius-házban a szövet-ségesek elvonulásaokor”. N e u v i l l e „Markotányosná”-ja Barabás fametszvénye. — Előfizetési föltételek: jan.—decz. 10 frt, jan.—jun. 5 frt, jul.—szept. 2 frt 50 kr, julius—decz. 5 frt. — Az előfizetési pénzek a „P a l l a s” irodalmi és nyomdai részvény-társasághoz küldendők. (IV. Kecskeméti-utca 6. szám) Budapestre.

Közgazdaság. Direkt termő vagy nemesített amerikai szőlővesszőket használjunk-e?

A csak alig egy hónap előtt lezajlott fillokszera-kongresszus óta, mindinkább az a kérdés foglalkoztatja a szőlőbirtokos közönséget, hogy a fillokszera elleni védekezés czéljából direkttermő vagy pedig a saját szőlőfajáinkkal bejottt amerikai szőlővesszőket használjunk-e?

E fontos nemzetgazdasági kérdésben utóbbi időben olyan nézeteltérések merültek fel, nemosak hazánkban, hanem a külföldön is, hogy a jövőre való kiállítások a legsötétebb színekben tüntek fel a szőlőtermelők előtt, annyival is inkább, mert a fillokszera ellen alkalmazandó ellenszerekre nézve, úgy az elméleti, mint a gyakorlati megállapítás maguk sem tudtak eddig megállapodásra jutni, minek folytán a fillokszera akadálytalan terjedésének mi sem állta útját.

A helyett, hogy az a szer, mely mindehhol a legtöbb eredményt volt képes felmutatni: az amerikai szőlővesszők, általánossá tétetnek, jónak látják egyes szakértők (?) eredménytelen szóvíciák és írásbeli polemiákkal, egyik vagy másik szernek látszólagos becsét tulajdonítani.

Hogy milyen nagy az érteke az amerikai szőlővesszőnek a fillokszera elleni védelemben, újabbban is kitűnik a lyoni bortermelők egyesülete által csak a közel múlt napokban egybehivott enquete határozásnyából, melyet oly özöböl hitak egybe, hogy az enquete tagjai azt a kérdést: vajon a direkttermő vagy nemesített amerikai szőlővesszők alkalmazása a bortermelésre? megotadásra juttassák.

Az enquete megállapításai szerint Franciaországban már 14 év óta léteznek bejottt amerikai szőlővesszők, mi mindenesetre bizonyítéka e szőlővesszők ellentálló képességének. A benemesítési módozatokat illetőleg a szabóban — télezer idején — eszközölt benemesítés az ojtványoknak szőlőiskolában való tovább nevelése bizonyult a legajánlatosabbnak. Különös érdekességet kölcsönzött ezen enquete-nek az általa feltett kérdés: hogy a nemesítés folytán az ojtó-galy termése változást szenved-e? Az enquete jelen volt 42 tagje közül 36 nemmel felelt, vagyis azt állította, hogy a nemesítés követezőben a nemes gally termése semmiféle változást nem szenved. Azonefelül a

jelen volt szőlőtenyésztők egyhangulag még oda is nyilatkoztak, hogy a nemesítési eljárás igen gyakorlatinak bizonyult, könnyen elsajátítható és hogy a benemesített szőlők erős növények s dus termést hoznak. A növényeknek egymástól való távolsága a talajviszonyokhoz képest 1—150 méterben talaltott legözsérűbbnek.

A direkttermő amerikai szőlőfajákat illetőleg a nézetek nagyon eltérők voltak. Altalánosságban azonban az Othello-fajt még is olyanak találták, mely jó bort ad, Beaujolais-ban már el van terjedve és minden talajhoz alkalmazkodik. Végre az a kérdés, mely mint fentebb már említve volt és ezen enquete egybehívásának tulajdonképeüi indító okul szolgált, 42 résztvevő közül 28, tehát kétharmad rész szavazatötökséggel aktként döntött el, hogy a kereslet tárgyat képező meglehetősen minőségű bor termeléséhez a direkttermő amerikai szőlővesszők nem a j a n l a n d ö k.

E tapasztalati tények alapján ajánljuk az intőző köröknek, hogy mindaddig, amig ez ügynek miénelátóráról maguknak a konzultatus után sürgősen beszerzendő megbízható információkat nem szereztek, a direkttermő amerikai szőlővesszőknek ajánlása által — mit az az utóbbi időben történik — szőlőbirtokosainkat még nagyobb meggárosodásnak ne tegyék ki: hitelt érdemlő értesítések beérkezését pedig alarendelt közegeiket, a direkttermő amerikai szőlővesszők ajánlásától tilták el. (E.-s.)

— Hel éryidekú vasutak. F. évi szeptember hó 1-től kezdve a m. kir. államvasutak által kezelt helyi érdekt vasutak ezen díjzabásaihoz tartozó és az 1885. évi október hó 1-től érvényes, általános határozatokhoz a mátrasi vasút kivételével az I. pótlék lépett életbe, mely a fődíjzabásban foglalt menetdíj kedvezmények módozásait tartalmazza. Ezen pótlék a m. kir. államvasutak díjzabási osztályában (Andrássy-ut 75.) kapható. Budapest 1888. szeptember hó. Az igazgatóság.

Közlekedés.

Table with 3 columns: Vonal, ind. Aradról, érk. Aradra. Lists train routes like Csabai vegyesvonat, Budapesti személyvonat, Erdélyi vegyesvonat, etc. with departure and arrival times.

Felelős szerkesztő: HINDY ARPÁD.

Simay István a „Maros“-gőzfürdő tulajdonos. Advertisement for Simay István's steam bath, listing various services, prices, and amenities. Includes an illustration of the building and text about water quality and health benefits.